

ЗАХИСТ ФІНАНСОВИХ ІНТЕРЕСІВ ВІЙСЬКОВОСЛУЖБОВЦІВ В ПОДАТКОВИХ ПРАВОВІДНОСИНАХ

PROTECTION OF THE FINANCIAL INTERESTS OF MILITARY SERVANTS IN TAX LEGAL RELATIONS

Мащенко О.В., д.е.н., д.ю.н.,
професор, перший проректор
Класичний приватний університет

В статті обґрунтовано доцільність захисту фінансових інтересів військовослужбовців у вигляді надання податкових пільг. Досліджено зміст поняття „податкова пільга”, яке представлено у пункті 30.1, статті 30 Податкового кодексу України, як передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від виконання податкового обов'язку. Досліджено зміст Закону України „Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, і вказано, що він регулює види пільг, гарантій, їх призначення та джерела фінансування, проте не надає визначення і залишає за межами законодавства їх сутність. Доведено, що у вказаному Законі не надається тлумачення та конкретні види компенсацій, як виплат, що забезпечуються фінансовою діяльністю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування, а практика їх використання свідчить про наявність й інших, які не визначені вказаним законом.

Досліджено види податкових пільг на які мають право військовослужбовці, та встановлено, що вони, зазвичай, стосуються податку на доходи фізичних осіб, військового збору та земельного податку. Вказано перелік видів доходів, які можуть отримувати військовослужбовці та члени їх сімей для звільнення від оподаткування.

Досліджено право військовослужбовців на отримання податкової соціальної пільги з податку на доходи фізичних осіб, проте визнано норму законодавства, зазначену у абзацах „а”, „б”, підпункту 169.1.4 Податкового кодексу України нежиттєздатною.

Вказано право військовослужбовців та членів їх сімей на отримання сертифікату для купівлі транспортного засобу в розмірі 150 тисяч гривень у разі укладення контракту на військову службу, проте у Податковому кодексі України не має норми, яка б звільняла зазначених осіб від оподаткування податком на доходи фізичних осіб, що потребує уточнення.

Ключові слова: фінансові інтереси, захист, податкові правовідносини, податкові пільги, військовослужбовці.

The article substantiates the expediency of protecting the financial interests of military personnel in the form of providing tax benefits. The content of the concept of «tax benefit», which is presented in paragraph 30.1, Article 30 of the Tax Code of Ukraine, is studied, as provided for by tax and customs legislation to exempt a taxpayer from fulfilling a tax obligation. The content of the Law of Ukraine «On Social and Legal Protection of Military Personnel and Members of Their Families» is studied, and it is indicated that it regulates the types of benefits, guarantees, their purpose and sources of financing, but does not provide a definition and leaves their essence outside the legislation. It is proved that the specified Law does not provide an interpretation and specific types of compensations, such as payments provided by the financial activities of executive bodies and local self-government bodies, and the practice of their use indicates the presence of others that are not defined by the specified law.

The types of tax benefits to which military personnel are entitled have been investigated, and it has been established that they usually relate to personal income tax, military levy, and land tax. A list of types of income that military personnel and their family members may receive for exemption from taxation has been provided.

The right of military personnel to receive a tax social benefit from personal income tax has been investigated, however, the legal norm specified in paragraphs „a”, „b”, subparagraph 169.1.4 of the Tax Code of Ukraine has been recognized as unviable.

The right of military personnel and their family members to receive a certificate for the purchase of a vehicle in the amount of 150 thousand hryvnias in the event of concluding a contract for military service has been indicated, however, the Tax Code of Ukraine does not contain a norm that would exempt the specified persons from taxation with personal income tax, which requires clarification.

Key words: financial interests, protection, tax relations, tax benefits, military personnel.

Постановка завдання. В умовах сьогодення: проведено бойових дій на Сході країни, руйнування промислової, критичної та цивільної інфраструктури, проблем з мобілізацією та, як наслідок – нестача військових, бажаючих захищати державні інтереси та національну безпеку – вимагають пошуку шляхи підвищення мотивації осіб вступити до лав Збройних Сил України та інших військових формувань. Одним зі способів підтримки може бути захист фінансових інтересів військовослужбовців, що має податкове підґрунтя. Адже, податкові пільги можуть мати як соціальну, так і економічну доцільність. Стосовно першої, слід відзначити, що військовослужбовці виконують надзвичайно важливу функцію, ризикуючи життям заради безпеки країни. Пільги є своєрідним способом висловити вдячність та визнання їхньої роботи. Крім того, надання пільг – є полегшенням фінансового тягаря на сім'ї військовослужбовців, бо вони допомагають зменшити витрати, що важливо в умовах війни. До того ж, надання податкових пільг може мотивувати військовослужбовців до служби, а також сприяти притоку нових кадрів. Стосовно економічної складової, – у довгостроковій стратегії, якщо пільги спрямовані на підтримку працевлаштування чи підприємницької діяльності військовослужбовців, то вони можуть сприяти швидшій реінтеграції військових у цивільне життя після демобілізації.

Отже, надання податкових пільг військовослужбовцям є доцільним і соціально виправданим, але важливо забезпечити баланс між фінансовими можливостями держави та потребами військових. Ефективна реалізація таких заходів вимагає чітких критеріїв, прозорості та врахування довгострокових наслідків для економіки.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Предметним дослідженням щодо сутності та змісту податкових правовідносин присвячені праці Л. Воронової, О. П. Гетьманець, Л. Касьяненко, І. Криницького, М. Кучерявенко, О. Орлюк, О. Покатаєвої, Н. Пришви, Л. Савченко та ін.

Захист фінансових інтересів військовослужбовців відбувається, зазвичай, шляхом надання різного виду пільг, зокрема податкових. М. В. Вишемирський досліджував види податкових пільг [1]. Питанню змісту податкової пільги її соціально-економічної спрямованості та соціальної справедливості присвячували свої дослідження Я. В. Лебедзевич, П. К. Бечко, [2; 3]. Є. Ю. Шаптал розглядав податкові пільги як різновид податково-правових стимулів [4]. В. А. Виноградов у своїй роботі виокремлював спірні питання оподаткування податком на доходи фізичних осіб компенсаційні виплати працівникам, призваним на військову службу під час мобілізації [5]. Проте, комплексні роботи щодо захисту фінансових інтересів військовослужбовців у податкових правовід-

носин – відсутні, що вказує на актуальність теми дослідження.

Виклад основного матеріалу. В сучасних умовах боротьби України за незалежність, територіальну цілісність та європейський вектор розвитку, діяльність військовослужбовців набуває вкрай важливого значення та потребує фінансового захисту та соціальної підтримки. Відповідно до ЗУ „Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” виконання завдань держави щодо створення економічних, соціальних та політичних умов для сприятливого здійснення військовослужбовцями обов’язків по захисту Вітчизни покладається на органи державної влади та органи місцевого самоврядування. Пільги, гарантії та компенсації, що гарантує держава військовослужбовцям надаються за рахунок бюджетних асигнувань, що виділяються на утримання відповідних установ - Міністерства оборони України, розвідувальних органів, органів виконавчої влади, що мають у підпорядкуванні військові формування, правоохоронних органів у порядку визначеним Кабінетом Міністрів України (ст.4 „Забезпечення виконання законодавства щодо соціального і правового захисту військовослужбовців та членів їх сімей”; ст.14 „Пільги військовослужбовцям та членам їх сімей”; ст.23 „Фінансування витрат, пов’язаних з реалізацією цього закону”) [6].

Бюджетні кошти, що виділяються на пільги, гарантії та компенсації військовослужбовцям надаються органам влади, як уповноваженим суб’єктам по їх розпорядженню та виплаті, тобто органам публічної адміністрації. Для забезпечення законного розподілу та ефективного використання цих коштів визначення функцій задіяних суб’єктів та інструментів по забезпеченню цієї діяльності є запорукою виконання державою функції фінансово-правового захисту військовослужбовців. Отже, ЗУ „Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” регулює види пільг, гарантії, їх призначення та джерела фінансування, проте не надає визначення і залишає за межами законодавства їх сутність. Також, у вказаному Законі не надається тлумачення та конкретні види компенсацій, як виплат, що забезпечуються фінансовою діяльністю органів виконавчої влади та органів місцевого самоврядування. Практика використання вказаних соціальних виплат свідчить про наявність і інших, які не визначені вказаним законом, а застосовуються, саме – винагороди, одноразові грошові допомоги, додаткові грошові винагороди, зокрема і пільги в оподаткуванні.

Пільги для захисту фінансових інтересів будь яких платників податків мають велике значення. Адже, як зазначає Я. В. Лебедзевич: „Вони мають як економічну, так і соціальну спрямованість: держава тим самим проводить певну економічну політику або підтримує окремі групи населення. Найчастіше це стосується благодійних організацій, інвалідів, пенсіонерів, дитячих і освітніх установ, підприємств, діяльність яких є вкрай необхідною для держави, підприємств і підприємців, що опинились у скрутних фінансових умовах внаслідок, незалежних від них причин” [2]. На сьогодні, військовослужбовці опинилися у вкрай важкому становищі, бо багато хто з них отримав інвалідність, багатьом важко соціалізуватися у суспільство; багато з них вважають несправедливим відношення до них та їх досягнень у реалізації військового обов’язку. Для підтримки цієї категорії та зняття соціальної напруги дуже важливо розробити механізм надання податкових пільг.

Відповідно до п. 30.1 ст. 30 ПК України податкова пільга – це передбачене податковим та митним законодавством звільнення платника податків від обов’язку щодо нарахування та сплати податку та збору, сплата ним податку та збору в меншому розмірі за наявності підстав, визначених пунктом 30.2 ПК України [7]. Підставами для надання податкових пільг є особливості, що характери-

зують певну групу платників податків, вид їх діяльності, об’єкт оподаткування або характер та суспільне значення здійснюваних ними витрат. Актуальним є встановлення для військовослужбовців податкових пільг, зокрема податкової соціальної пільги та інших, враховуючи особливості та складності діяльності військових. Проте, при наявності низки соціальних пільг щодо лікування, освіти, сплати комунальних послуг тощо, в оподаткуванні, для діючих військовозобов’язаних встановлення пільг, не вирішене питання. В цих відносинах, як і інших щодо соціальних пільг військовим, проблема пов’язана з питанням адміністрування в оподаткуванні.

У фінансовому праві, як підкреслювала фундатор фінансово-правової науки Л.К. Воронова, «... підпорядкованість відбувається не по вертикалі, як в адміністративному праві, а тільки по горизонталі саме в фінансових відносинах. Стороною, що представляє публічний фінансовий інтерес, як правило, є уповноважений державою фінансовий орган або інший уповноважений нею орган (наприклад, Пенсійний фонд)» [8, с.35].

У податкових відносинах публічний фінансовий інтерес реалізується в діяльності уповноважених суб’єктів податкових правовідносин, а пільга визначається, як інструмент регулювання відносин в оподаткуванні. Так, розглядаючи поняття та сутність пільг в оподаткуванні Е. Гусейнова приходиться до висновку про їх регулюючий вплив на економічний та соціальний розвиток держави, а також стимулюючий розвиток окремих напрямів фінансово-господарської діяльності та надання підтримки певним категоріям платників [9, с. 531].

У п.165.1, ст. 165 ПК України визначено ряд податкових пільг, які можуть бути надані військовослужбовцям та членам їх сімей, зазвичай вони стосуються податку на доходи фізичних осіб та військового збору.

Так, до загального місячного (річного) оподатковуваного доходу платника податку не включаються доходи, у вигляді суми грошової допомоги, яка надається указами Президента України та актами Кабінету Міністрів України членам сімей військовослужбовців, які загинули (безвісно пропали) або померли під час виконання службових обов’язків та/або захисту незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України [7].

Не включається до оподатковуваного доходу сума грошової компенсації, що виплачується військовослужбовцям за належне їм для отримання жиле приміщення (ч. „ж”, пп.165.1.1, п.165.1, ст. 165 ПК України). Гарантії на отримання жилго приміщення визначені у ч.1, ст. 12 ЗУ „Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, де вказано, що держава забезпечує військовослужбовців жилими приміщеннями або за їх бажанням грошовою компенсацією за належне їм для отримання жиле приміщення у межах норм і вимог, встановлених Житловим кодексом Української РСР [1]. У ст. 47 Житлового кодексу України (далі – ЖК України) визначена норма жиллої площі в розмірі 13,65 квадратних метрів на одну особу [10].

Військовослужбовцям, які мають вислугу на військовій службі 20 років і більше, та членам їх сімей надаються жилі приміщення для постійного проживання або за їх бажанням грошова компенсація. Такі жилі приміщення або грошова компенсація надаються їм один раз протягом усього часу проходження військової служби за умови, що ними не було використано право на безоплатну приватизацію житла [6].

У ст. 45 ЖК України вказано право осіб з інвалідністю I та II груп з числа військовослужбовців та осіб рядового і начальницького складу Державної служби спеціального зв’язку та захисту інформації України на першочергове надання житлового приміщення.

Право на отримання грошової компенсації за належне для отримання жиле приміщення мають члени сімей осіб,

які загинули (пропали безвісти), померли внаслідок поранення, контузії, каліцтва або захворювання одержаних під час безпосередньої участі в антитерористичній операції, забезпеченні її проведення, здійсненні заходів із забезпечення національної безпеки і оборони України, захисту безпеки населення та інтересів держави у зв'язку з військовою агресією Російської Федерації проти України, і які перебувають на квартирному обліку, за категоріями відповідно до встановленої Порядком Кабінету Міністрів України черговості [11] (загалом встановлено 8 черг отримання Компенсації).

Крім того, грошова компенсація виплачується у повному обсязі в порядку черговості відповідно до дати взяття на квартирний облік та з урахуванням категорії одержувача за рахунок субвенції з державного бюджету місцевим бюджетам на виплату грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення [11].

У разі прийняття рішення про призначення грошової компенсації спеціальна комісія одночасно визначає розмір такої компенсації, виходячи з таких нормативів:

- за нормою 13,65 кв. метра жилої площі на кожного члена сім'ї особи, яка загинула (пропала безвісти), померла;
- за нормою 13,65 кв. метра жилої площі на особу з інвалідністю та кожного члена його сім'ї;
- за нормою 35,22 кв. метра загальної площі на сім'ю особи, яка загинула (пропала безвісти), померла, за однією категорією або на сім'ю особи з інвалідністю;
- додатково 10 кв. метрів жилої площі на кожного члена сім'ї заявника, який є особою з інвалідністю або дитиною з інвалідністю (у тому числі з урахуванням заявника) [11].

Отже, компенсація виплачується у урахуванням дозволеного нормативу додаткової площі, визначеного у ст. 49 ЖК України у розмірі 10 кв. метрів. Проте, Постанова КМУ [11] визначає особливі розміри площі житла – 35,22 кв. метра загальної площі, яких не міститься у ЖК України.

Якщо станом на 1 січня поточного року грошова компенсація не була виплачена, то щороку комісією без звернення заявника проводиться перерахунок розміру призначеної компенсації з урахуванням показника опосередкованої вартості спорудження житла за регіонами України, визначеної Мінінфраструктури [12].

Крім того, військовослужбовці у разі укладення першого контракту мають право на компенсацію 50 % першого внеску за кредитом, забезпеченим предметом іпотечки відповідно до Умов забезпечення приватним акціонерним товариством „Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечного кредитування громадян України, та додатково 100 тисяч гривень після першого року військової служби, та ще 100 тисяч гривень після другого (п. 7-1, ст. 12 Закону [6]). Така, компенсація, також, не буде відноситися до оподаткованого доходу.

Виключено з числа доходу, що підлягає оподаткуванню податком на доходи фізичних осіб та військовим збором суми щорічної разової грошової допомоги, яка надається згідно із Законом України „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” (ч. „з”, пп. 165.1.1, п. 165.1, ст. 165 ПК України).

Вочевидь, законодавець під такою допомогою розуміє ту, що, на сьогодні, призначаються окремими Постановами Кабінету Міністрів України, у 2024 році це Постанова КМУ „Про встановлення розмірів разової грошової виплати до Дня Незалежності України, передбаченої Законами України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” і “Про жертви нацистських переслідувань”, у 2024 році, яка встановлює разова грошова виплата до Дня Незалежності України особам з інвалідністю внаслідок війни та колишнім малолітнім в'язням концентраційних таборів, визнаних особами з інвалідністю:

Для I групи – 3100 гривень; для II групи – 2900 гривень; для III групи – 2700 гривень; учасникам бойових дій, постраждалим учасникам Революції Гідності – 1 000 гривень; особам, які мають особливі заслуги перед Батьківщиною, – 3 100 гривень [13].

ЗУ „Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей” не передбачено виплату щорічної разової грошової допомоги, ст. 15 визначає порядок виплати одноразової грошової допомоги після звільнення їх з військової служби: за станом здоров'я; за власним бажанням під час дії воєнного стану (які уклали контракт на строк до закінчення особливого періоду; які проходять військову службу за контрактом, дію якого продовжено, та які виступили не менше 18 місяців з дати продовження дії контракту; у зв'язку із звільненням з полону), тощо (ч. 1-2, ст. 15 Закону [6]).

Не підлягають оподаткуванню сума ненарахованих процентів за користування кредитом учасників бойових дій, військовослужбовців та працівників Збройних Сил України, Національної гвардії України, Служби зовнішньої розвідки України, Державної прикордонної служби України, інших військових формувань, які захищають (захищали) незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України (пп. 165.1.53, п. 165.1, ст. 165 ПК України [2]).

Відповідно до „Умов забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечного кредитування громадян України” військовослужбовці ЗСУ за контрактом, СБУ, Служби зовнішньої розвідки, Головного управління розвідки Міноборони, Національної гвардії, Держприкордонслужби, Управління державної охорони, Держспецзв'язку можуть претендувати на забезпечення доступним іпотечним кредитуванням [14].

Укрфінжитло може здійснювати доступне іпотечне кредитування шляхом: залучення до співробітництва підприємств, організацій та установ для забезпечення компенсації частини процентної ставки за кредитами, забезпеченими предметом іпотеки, відповідно до укладених договорів [14]. Саме про ці проценти й йдеться мова у пп. 165.1.53, п. 165.1, ст. 165 ПК України. У протилежному випадку, сплата таких процентів вважалася б доходом фізичної особи.

Крім того, податковим законодавством передбачено можливість отримання учасниками бойових дій, які підпадають під дію ЗУ „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту”, у тому числі приймали участь у бойових діях на території інших країн у період після Другої світової війни (абз. „є”, пп. 169.1.3, п. 169.1, ст. 169 ПК України) податкової соціальної пільги, розмір якої дорівнює 150 % суми стандартної пільги (що складає 50 % розміру прожиткового мінімуму для працездатної особи, встановленого на 1 січня звітного податкового року).

Якщо учасник бойових дій набув інвалідність I і II групи, то розмір пільги збільшується до 200 % від розміру стандартної пільги.

Вважаємо, нежиттєздатними норми визначені у абз. „а”, „б”, пп. 169.1.4, п. 169.1, ст. 169 ПК України, де передбачено надання податкової соціальної пільги у розмірі 200 % Героєм України, Героєм Радянського Союзу, Героєм Соціалістичної Праці; учасникам бойових дій під час Другої світової війни або особою, яка у той час працювала в тилу.

Адже п. 169.2, ст. 169 ПК України встановлює обмеження на надання такої пільги, зокрема застосування лише до місячного доходу у вигляді заробітної плати і тільки за одним місцем його нарахування. Дослідження суб'єктного складу осіб, визначених у абз. „б”, пп. 169.1.4 ПК України які претендують на пільгу у розмірі 200 % дають підстави стверджувати, що вік цих осіб, майже 100 років, і вони, навряд здатні працювати і отримувати дохід у вигляді

заробітної платні. Особи, визначені у абз. „а”, також мають бути дуже „поважного віку”.

Крім того, ветерани війни та особи, на яких поширюється дія ЗУ „Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” звільнені від сплати земельного податку за земельну ділянку, розмір якої не перевищує: для будівництва та обслуговування житлового будинку (у селах – не більш як 0,25 гектара, в селищах – не більш як 0,15 гектара, в містах – не більш як 0,10 гектара); для індивідуального дачного будівництва – не більш як 0,10 гектара; для будівництва індивідуальних гаражів – не більш як 0,01 гектара; для ведення садівництва – не більш як 0,12 гектара (п.281.2-281.1, ст. 281 ПК України [7]).

Аналізуючи норми ЗУ „Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей”, зокрема щодо право на отримання пільг військовослужбовцями та членами їх сімей, можна побачити, що їм надано право на отримання сертифікату на купівлю транспортного засобу в розмірі 150 тисяч гривень у разі укладення контракту на військову службу (ч.16, ст.14 Закону [1]). У Податковому кодексі України не має норми, яка б вказувала на звільнення

особи, що отримала такий Сертифікат, хоча – це вважається доходом такого платника податків, і можливо передбачити, що у разі отримання Сертифікату виникне обов’язок зі сплати податку на доходи фізичних осіб.

Висновки. Досліджено види податкових пільг на які мають право військовослужбовці, та встановлено, що вони, зазвичай стосуються податку на доходи фізичних осіб, військового збору та земельного податку.

Встановлено право військовослужбовців на отримання податкової соціальної пільги з податку на доходи фізичних осіб, проте визнано норму законодавства, зазначену у абзацах „а”, „б”, підпункту 169.1.4 Податкового кодексу України, яка дозволяє означеній категорії платників податку користуватися податковою соціальною пільгою у розмірі 200 % нежиттєздатною.

Вказано право військовослужбовців та членів їх сімей на отримання сертифікату для купівлі транспортного засобу в розмірі 150 тисяч гривень у разі укладення контракту на військову службу, проте у Податковому кодексі України не має норми, яка б звільняла зазначених осіб від оподаткування податком на доходи фізичних осіб, що потребує уточнення.

ЛІТЕРАТУРА

1. Вишемирський М. В. Податкові пільги та їх класифікація. *Право і суспільство*. 2014. № 5. С. 145-148. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pis_2014_5_28
2. Лебедзевич Я. В. Податкові пільги та їх соціально-економічна спрямованість. *Вісник Житомирського державного технологічного університету. Серія : Економічні науки*. 2014. № 4. С. 148-154. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Vzhdtu_econ_2014_4_23
3. Бечко П. К., Барабаш Л. В., Лиса Н. В. Податкові пільги як інструмент реалізації концепції справедливості в оподаткуванні. *Modern economics*. 2019. № 13. С. 18-24. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/modecon_2019_13_5
4. Шапала Є. Ю. Податкові пільги як різновид податково-правових стимулів. *Право та інновації*. 2018. № 3. С. 69-75. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/apir_2018_3_1
5. Виноградов В. А. Співні питання оподаткування податком на доходи фізичних осіб компенсаційних виплат працівникам, призначеним на військову службу під час мобілізації. *Держава та регіони*. Серія : Право. 2015. № 4. С. 3-7. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/dpr_2015_4_3
6. Про соціальний та правовий захист військовослужбовців та членів їх сімей. Закон від 20.12.1991 р., № 2011-XII / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/card/2011-12>
7. Податковий кодекс України (зі змінами та доповненнями) : Закон від 02 грудня 2010 р. № 2755-VI / *Верховна Рада України*. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2755-17>.
8. Воронова Л. К. *Фінансове право України: Підручник*. Київ. Прецедент; Моя книга. 2006. 448 с.
9. Гусейнова. Е. Ф. Пільги як інструмент податкового регулювання. *Економіка та суспільство*. 2018. № 17. с. 529-532 URL: http://economyandsociety.in.ua/journals/17_ukr/78.pdf
10. Житловий кодекс України: Закон від 30 червня 1983 р. № 5464-X / *Верховна Рада України*. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/5464-10#n873>
11. Порядок виплати грошової компенсації за належні для отримання жилі приміщення деяким категоріям осіб, які захищали незалежність, суверенітет та територіальну цілісність України, а також членів їх сімей: Постанова від 19 жовтня 2016 р. № 719 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/719-2016-%D0%BF#n33>
12. Про внесення змін до постанови Кабінету Міністрів України від 19 жовтня 2016 р. № 719: Постанова від 14 травня 2024 р. № 54 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/543-2024-%D0%BF#top>
13. Про встановлення розмірів разової грошової виплати до Дня Незалежності України, передбаченої Законами України “Про статус ветеранів війни, гарантії їх соціального захисту” і “Про жертви нацистських переслідувань”, у 2024 році: Постанова від 02 квітня 2024 р. № 369 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-vstanovlennia-rozmiriv-razovoi-hroshovoi-vyplaty-a369>
14. Деякі питання забезпечення приватним акціонерним товариством “Українська фінансова житлова компанія” доступного іпотечно-го кредитування громадян України: Постанова від 2 серпня 2022 р. № 856 / Кабінет Міністрів України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/856-2022-%D0%BF#n11>